

28. veljače 2025.

broj 208

KU ZI S?!

LIST ZA MLADU

6

REPORTAŽA

»PRELO MLADEŽI« U SUBOTICI

8

PREDSTAVLJAMO

NOVI ODJEL U POLITEHNIČKOJ

19

PSIHOLOGIJA

ODABIR PARTNERA

20

POVIJEST I BAŠTINA

ŽIVKO BERTIĆ (1875. – 1938.)

FOTO MJESECA

Šokačko prelo u Vajskoj

List je besplatan

Osnivač: NIU Hrvatska riječ

Nakladnik: NIU Hrvatska riječ

Preradovićeve 11

24000 Subotica

Za nakladnika: Karolina Bašić

Glavna i odgovorna urednica: Zlata Vasiljević

Urednica izdanja: Kristina Ivković Ivandekić

Zamjenik urednice: Davor Bašić Palković

Suradnici: Sara Žurovski, Andrea I. Darabašić,

Ivan Benčik, Milijana Nimčević,

Marija Antonela Kanelić

Lektura: Zlatko Romić

Korektura: Davor Bašić Palković

Tehnički prijelom: Thomas Šujić,

Jelena Ademi

E-mail: casopis.kuzis@gmail.com

Web: www.hrvatskarijec.rs/stranica/kuzis/

Tisak: Rotografika d. o. o., Subotica

List izlazi uz redovitu potporu Pokrajinskog
tajništva za kulturu, javno informiranje
i odnose s vjerskim zajednicama

Poklade, ljubav i akcija

Draga naša *Kužiš?! družino*,

Nakon hladnog siječnja došla je hladna veljača, a vjerujemo da svi željno iščekujemo ljepše vrijeme. Iako je mnogima ovaj mjesec sumoran, veljača je posebna jer se u njoj održavaju pokladne zabave u brojnim mjestima. Upravo u ovom broju *Kužiša?!* možete saznati više o nekim od tih zabava. A one se među ovdašnjim Hrvatima priređuju od sjevera Bačke preko Podunavlja do Srijema. Poseban događaj za vas, *Prelo mladeži*, održan je 21. veljače – detaljno izvješće možete pročitati nekoliko stranica kasnije, dok vas fotogalerija očekuje na našem Instagram profilu.

Veljača je, također, mjesec ljubavi, kada se slavi Sveti Valentin, odnosno Valentinovo, o čemu piše **Sara Žurovski**. Ona se osvrnula na povijest i podrijetlo Valentinova, kao i na raznovrsne običaje kroz stoljeća te kako je dan posvećen ljubavi postao globalni fenomen, dok vas u rubrici *Psihologija* očekuje tekst na temu »Što naš odabir partnera govori o nama?«. Kao i obično, donosimo pregled događaja proteklog mjeseca, predstavljamo hrvatski odjel TM1/10 u subotičkoj Politehničkoj školi, a rubriku *Uspješni mladi* ovog puta krasi talentirana i vrijedna glazbenica **Iva Gabrić**. Anketa s mladima na temu »Bez čega ne mogu zamisliti dan?«, gamerski kutak, moda, preporuke – samo su neki od sadržaja zbog kojih vrijedi skuhati omiljenu kavu i čitati novi broj *Kužiša?!* Znamo da je teško zadržati vašu pažnju, ali potrudili smo se biti zanimljiviji od telefona, barem na kratko.

Uz nastavak hladnoće, nastavili su se i studentski prosvjedi i blokade koje se od prosinca organiziraju na različite načine, a s istom svrhom – o čemu smo pisali u prethodnom broju. U ovom broju možete pročitati više o prosvjednoj studentskoj šetnji od Subotice do Bajmaka, u kojoj su, uz studente, sudjelovali i srednjoškolci te umirovljenici. Mladi se o svemu tome u najvećoj mjeri informiraju, ali i organiziraju putem društvenih mreža.

Kako se proljeće bliži, vrijeme je idealno za vožnju biciklom ili šetnju. Na pumpaj gume i spremi se za nove izazove... i čitaj *Kužiš?!*.

Mjesec za nama

Učenici na *Sajmu mogućnosti* u Osijeku

Učenici trećeg i četvrtog razreda koji pohađaju nastavu na hrvatskom jeziku, zajedno s maturantima zainteresiranim za studiranje u Osijeku, sudjelovali su krajem siječnja na *Sajmu mogućnosti* te 28. Smotri Sveučilišta *Josipa Jurja Strossmayera*. Ovi događaji održani su u Gospodarskom centru Osječko-baranjske županije. Već drugu godinu zaredom, Hrvatsko nacionalno vijeće organiziralo je odlazak učenika u Osijek, zahvaljujući pozivu pročelnice Upravnog odjela za obrazovanje i mlade **Mirande Glavaš-Kul**.

»Ovaj posjet omogućava maturantima detaljno upoznavanje s obrazovnim programima i fakultetima te svim mogućnostima koje sveučilište nudi«, istaknula je **Nataša Francuz**, predsjednica Odbora za obrazovanje u HNV-u.

Tijekom boravka u Osijeku učenici su posjetili i Ugostiteljsko-turističku te Elektrotehničku i prometnu školu.

Martina Dulić – najlipča prelja

Veliko prelo koje je okupilo oko 500 ljudi, koji su došli proveseliti se i sačuvati ovaj pokladni običaj bunjevačkih Hrvata održano je krajem siječnja u dvorani Tehničke škole *Ivan Sarić*. Posjetitelji prela, kao i oni aktivni na društvenim mrežama mogli su glasovati i za najlipču prelju *Velikog prela*. Ovu laskavu titulu ponijela je **Martina Dulić**, za prvu pratilju izabrana je **Lana Vojnić Hajduk**, koja je dobila i najviše glasova na društvenim mrežama, a za dru-

gu pratilju je izabrana **Marija Magdalena Huska**. Goste su zabavljali ansambl *Ruže*, klapa *Kampanel* te **Neno Belan** i *Fiumensi*.

Šokačko prelo u Beregu

HKPD *Silvije Strahimir Kranjčević* iz Berega organiziralo je 15. veljače *Šokačko prelo* u mjesnom Domu kulture kada su se okupili gosti iz Vinkovaca, Đakova, Topolja, Duboševice i Berešci.

»Ovo prelo čuva tradiciju preljskih okupljanja koja su nekada bila po kućama, u užem krugu. Nema danas takvih prela, ali zato naša udruga organizira *Šokačko prelo*«, kazao je predsjednik udruge **Milorad Stojnić**.

Goste je zabavljao tamburaški sastav *Đuvegije* iz Sombora.

Bunjevačko prelo u Zagrebu

Bunjevačko prelo u Zagrebu održano je 15. veljače, a okupilo je tamošnje bunjevačke Hrvate podrijetlom sa sjevera Bačke. U programu su sudjelovali ansambl *Hajo* i vokalna solistica **Marija Kovač** iz Subotice i HKPD *Matija Gubec* iz Tavankuta čiji su članovi prikazali dio tradicijske kulture bunjevačkih Hrvata

(ples, nošnja, stvaralaštvo u tehnici slame...). Bački bunjevački Hrvati u Zagrebu i Hrvatskoj njeguju tradiciju prela kao uspomenu na svoj zavičaj od ranih 90-ih godina prošloga stoljeća. Ove godine posebno su se prisjetili *Velikog prela* koje su 1995., dakle prije 30 godina, organizirali studenti okupljeni tada oko Zavičajnog kluba bačkih Hrvata *Kolo mladeži*. To je prelo najavilo buduća pokladna okupljanja.

Erasmus+ u Tavankutu

Osnovna škola *Matija Gubec* iz Tavankuta bila je domaćin gostima u okviru međunarodnog projekta Erasmus+ »Mladi su važni« (Young People Matter). Ugostili su učenike i nastavnike iz Portugala, Španjolske, Rumunjske, Sjeverne Makedonije. Kako je

naša sredina poznata po multikulturalnosti i multiljezičnosti, tema učeničkih debata bila je učenje jezika i tradicije nacionalnih manjina u školama. Cilj projekta je da potakne đake na uvažavanje različitosti, prihvaćanje kulturoloških razlika među nacijama i razvijanje kritičkog mišljenja. U sklopu projekta sudionici su upoznali subotičke povijesne znamenitosti, te bili u posjetu Radioteleviziji Vojvodine i Hrvatskom domu – Matici.

Studentska šetnja od Subotice do Bajmaka

U Srbiji su i dalje u tijeku intenzivni studentski prosvjedi i blokade koje su započeli nakon tragičnog urušavanja betonske nadstrešnice na glavnom ulazu u željezničku stanicu u Novom Sadu 1. studenoga 2024. godine. U ovom nesretnom događaju smrtno je stradalo 15 osoba.

Prosvjeduju i studenti subotičkih fakulteta i visokih škola koji su 19. veljače održali prosvjednu šetnju od Subotice do Bajmaka. Šetnju su započeli rano izjutra, u pet sati, ispred Ekonomskog fakulteta, a do Male Bosne su stigli oko pola osam. U Tavankutu su stigli malo prije 11 sati, a na ulazu u selo okupilo se više desetaka ljudi da ih dočeka. Žitelji Tavankuta pripremili su transparente, naljepnice, a ponijeli su i šerpe i zviždaljke te su s velikom bukom dočekali studente.

Među prosvjednicima nisu svi bili studenti, neki su srednjoškolci, a neki su čak i umirovljenici.

Poslije dočeka povorka je otišla do OŠ *Matija Gubec* gdje su ih dočekali nastavnici i uposleni u toj školi. Ispred kolektiva studente je pozdravio profesor kemije **Slavko Benčik**, koji im se zahvalio što su došli.

»Činjenica je da su studenti prvi put izašli iz okvira grada Subotice gdje su u ranijem periodu imali slične akcije podrške. Naravno da je posebna čast i zadovoljstvo što su na ovu šetnju upravo krenuli na našu stranu i tako povezali Malu Bosnu, Tavankut, Mišićevo i Bajmak. To je jedan segment ove akcije, značajan segment, ali drugo što je bitno je to što su istrajni, što su dosljedni u svojoj namjeri, što se drže zajedno do ispunjena svojih zahtjeva što ulijeva nadu i daje obvezu nama starijima da slično tako djelujemo i razmišljamo«, rekao je Benčik.

Jedan od studenata koji obavlja dužnost redara kaže kako su automobili koji su ih na putu mimoilazili najčešće trubili u znak podrške.

Prelo mladeži u Subotici

Spoj tradicije i mladenačke radosti

6

Tradicionalna pokladna zabava *Prelo mladeži*, u organizaciji Udruge građana *Hrvatski Majur*, održana je 21. veljače u Hrvatskom kulturnom centru *Bunjevačko kolo* u Subotici. Ovaj događaj okupio je oko 260 mladih iz različitih mjesta, uključujući Suboticu, Surčin, Petrovaradin, Sombor, Lemeš, Srijemsku Mitrovicu, Šid, Beograd i Niš. Manifestacija, koja promiče očuvanje tradicije i zajedništvo, svake godine bilježi sve veći odaziv sudionika.

Jedan od najiščekivanijih trenutaka večeri bila je bogata tombola u kojoj su sudionici mogli osvojiti vrijedne nagrade poput pametnih satova, photo sessiona, beauty tretmana i muških trenerki, a glavna nagrada večeri bila je bicikl.

Pozdravi i poticaji

Prelo su svečano otvorili predsjednik UG-a *Hrvatski Majur* **Ninoslav Radak** i ministar za ljudska i manjinska prava te predsjednik DSHV-a **Tomislav Žigmanov**. U svojim govorima naglasili su važnost mladih kao pokretača društvenih procesa te istaknuli koliko je važno očuvati tradiciju predaka. Nakon svečanog otvaranja, fra **Bernard Barbarić** blagoslovio je hranu, a večer je nastavljena u veselom duhu.

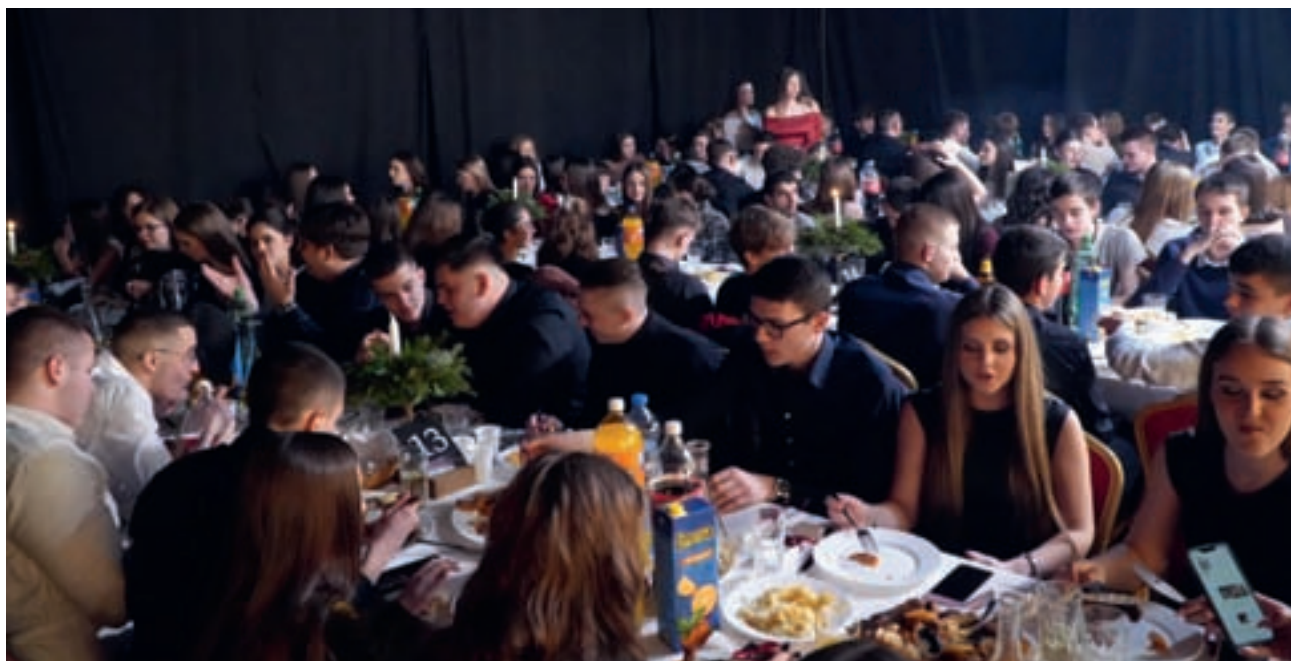
»Dragi mladi, vi ste pokretači svega – ove države, svijeta. Drago mi je da nas je svake godine sve više i da nastavljamo njegovati tradiciju naših predaka. Želim da se večeras opustite, pjevate i veselite. Samo veselo, poklade su!«, poručio je **Ninoslav Radak**.

Izazov vrijedan truda

O izazovima organizacije prela pričali smo s jednom od organizatorica **Dunjom Šimić**, studenticom četvrte godine Učiteljskog fakulteta u Osijeku.

»Izuzetno mi je drago i velika mi je čast bila preuzeti ovogodišnju organizaciju *Prela mladih*. Znala sam da to neće biti lagan zadatak no s radošću sam ga prihvatila kao novi izazov, priliku za unaprjeđenje samog koncepta *Prela mladih* te kao svoj osobni i profesionalni

rast. Zahvalna sam svima koji su prihvatili biti dio tog tima i svojom inovativnošću, hrabrošću i željom za pomoći učinili ovo *Prelo* drugačijim od prethodnih«, istaknula je Dunja.

Kako dodaje, dugi niz godina provela je uz roditelje i njihove prijatelje gledajući organizaciju manifestacija poput *Velikog prela*, *Dužijance* i drugih te kako je puno od njih naučila.

»Kako je *Prelo* uvijek značilo zajedništvo, naša je misija uspješna jer smo i ovoga puta okupili mnoštvo mladih koji su svojim talentima doprinijeli prije svega očuvanju tradicije i kulture, a zatim i njima zabavnoj večeri. Zahvalna sam svima i koji su prepoznali naš trud i podržali ga dolaskom te brojnim pohvalama. Mladima bih htjela poručiti da čuvaju ono što nam roditelji, majke i dide i danas svjedoče poučeni svojim starima, a zatim sve to pamte i prenose u budućnosti na svoju djecu jer samo na taj način možemo sačuvati svo blago koje nam je ostavljeno u naslijeđe. Pozivam stoga svakoga na djelovanje tijekom ovakvih akcija jer i sitnicama činimo veliko djelo, *Prelo!*«, naglasila je Dunja.

Druženje kroz pjesmu i igru

Vladimir Bunford, student četvrte godine Ekonomskog fakulteta u Subotici, već godinama sudjeluje na ovoj manifestaciji.

»Na *Prelo mladih* dolazim od srednje škole, a to je već nekih 7-8 godina. Dolazim zbog druženja i dobre zabave. Atmosfera je kao i prethodnih par godina bila sjajna. Mladima bih poručio da vrijedi doći i da se ovdje mogu dobro provesti i uživati u dobroj glazbi, hrani i vrijednim nagradama«, poručio je Vladimir.

Ivana Velbl, studentica pete godine Akademije za umjetnost i kulturu u Osijeku, prvi put je bila na *Prelo mladeži* i otkrila nam je da je potpuno oduševljena.

»Najviše me iznenadilo koliko mladih dolazi iz različitih krajeva, a ipak se svi odmah povežu kroz druženje, pjesmu i igru. Smatram da su ovakve manifestacije iznimno važne jer jačaju zajedništvo i omogućuju nam da upoznemo nove ljude s kojima dijelimo iste vrijednosti i tradiciju. Glazba je bila sjajna – tamburaši su stvorili divan ugođaj, a DJ je dodao suvremeniji ritam, što je pridonijelo savršenom balansu za sve ukuse. Vraćam se kući puna pozitivnih dojmova i voljela bih doći na *Prelo mladeži* i iduće godine, a sve koji do sada nisu bili pozivam da se pridruže, upoznaju nove prijatelje i uživaju u sjajnoj zabavi«, zaključila je Ivana.

Ovogodišnje *Prelo mladeži* još jednom je potvrdilo svoju važnost u očuvanju kulturne baštine i zajedništva mladih Hrvata u regiji. Okupljanje u duhu tradicije, pjesme i plesa ostavlja nezaboravne uspomene te pokazuje da ovakve manifestacije imaju budućnost. Sudionici su večer proveli uz tamburaški ansambl *Ruže* i DJ **Dimića**, a organizatori su najavili još sadržajnije i bogatije izdanje iduće godine.

Josipa Dulić

Novi smjer — nova prilika

**Odjel broji 22 učenika koji dolaze iz Subotice i okolnih mjesta:
Tavankuta, Đurđina, Bajmaka i Novog Žednika**

Ovog mjeseca nastavljamo predstavljanje i upoznavanje s novim srednjoškolskim odjelima koji cjelovitu nastavu pohađaju na hrvatskom jeziku. Ovoga puta na redu je Politehnička škola u Subotici, točnije odjel TM1/10, smjer Tehničar multimedija. Ovaj odjel broji 22 učenika, 13 momaka i osam djevojaka, koji dolaze iz Subotice i okolnih mjesta: Tavankuta, Đurđina, Bajmaka i Novog Žednika.

U razgovoru sa **Zvonkom Vukovićem**, razrednikom odjela i profesorom tjelesnog odgoja, saznali smo više informacija i zanimljivosti kako o spomenutom smjeru tako i o TM1/10.

»Smjer tehničar multimedija na hrvatskom nastavnom jeziku je prvi puta ove školske godine otvoren u Politehničkoj školi. Zanimljivost predstavlja učenik čiji je materinji jezik ruski, a on nam se priključio na početku drugog polugođa i nadam se da će s uspjehom pratiti nastavu. Obrazovni profil tehničar multimedije predstavlja suvremeni program osposobljavanja za neka od najzanimljivijih i najtraženijih zanimanja. Učenicima ovog profila pružamo kombinaciju znanja koja omogućuje kreativno izražavanje kroz kombiniranje zvuka, slike, animacije i videa. Polaznici stječu znanja o hardverskim i softverskim komponentama bitnim za kreiranje multimedijских sadržaja koji se koriste u izradi programa, oglašavanju, dizajnu i multimedijским prezentacijama«, kaže Vuković.

Izvanastavne aktivnosti i dobrotvorni rad

Razrednik kaže kako su učenicima, pored nastave, ponuđene i brojne izvanastavne aktivnosti u vidu raznih sekcija i dodao kako su najposjećenije sportske sekcije poput odbojke, dizanja utega i nogometa.

»Rado se uključuju u dobrotvorni rad i pomažu djeci ometenoj u razvoju. Znanja stečena iz stručnih predmeta razvijaju na sekciji Društvene mreže. Kao razrednik, veoma sam zadovoljan učenicima jer pokazuju veliku zainteresiranost za aktivnosti

u okviru školske zajednice što ukazuje na visok stupanj razvijenosti socijalnih vještina«, zaključio je Vuković.

Uvijek tu jedni za druge

Jedan od učenika **Darijan Janečić** naveo je za *Kužiš?!* kako mu se u novom odjelu osobito dopada društvo te da je zadovoljan kako se međusobno podržavaju. Darijan je otkrio kako je smjer tehničar multimedija odabrao jer pomoću istog može učiti sve što ga zanima i sve čime bi se volio baviti u budućnosti. Kako napominje, prvo polugodište prošlo je bez većih izazova.

»Tijekom prvog polugođa trebalo je samo priviknuti se na nove predmete, ali nije bilo teško. Završio sam s odličnim uspjehom. Škola mi se jako sviđa, a i razred je odličan. Svi se dobro slažemo, atmosfera je ugodna i nema problematičnih učenika. Nemam omiljeni predmet, ali najviše me zanimaju osnove multimedije, jer tamo učimo programe i vještine koje su ključne za ovu struku. Društvo mi je odlično, brzo smo se sprijateljili. Najviše mi se sviđa što smo uvijek tu jedni za druge – nema izdvajanja i svi su spremni pomoći kad je potrebno«, istakao je naš sugovornik.

Interesantan smjer, a profesori posvećeni

Luka Skenderović također ide u TM1/10 odjel i navodi kako su mu se u ovoj školi osobito dopale izvanastavne aktivnosti i velika posvećenost profesora učenicima.

»Još od ranog djetinjstva privlačili su me razni instrumenti, elektronički sklopovi, video-prezentacije. Promatrajući svoga oca koji u svom radu osmišljava, izrađuje i kreira nove uređaje u meni se probudila želja za vlastitim stvaranjem i osmišljavanjem različitih multimedijalnih sadržaja. Smjer multimedijски tehničar je veoma interesantan jer obuhvaća više različitih ali srodnih nauka kao što su: matema-

tika, elektrotehnika, fizika, multimedija... Volim snimati, kreirati sadržaje i animacije, uklapati ih i to me čini sretnim», naglasio je Luka.

Da je prvo polugodište prošlo veoma brzo potvrdio je naš sugovornik i istakao kako su profesori zaista odlični. Luka je otkrio kako je njegov osobni izazov bio kako će se snaći s novim nastavnim predmetima, profesorima kao i s novim drugarima u odjelu.

»Za sve treba vremena, pa tako i meni, sve se polako posložilo. Škola mi se sviđa jer pruža izvannastavne aktivnosti koje svaki učenik može odabrati prema svom afinitetu, bilo da je to sport (košarka, odbojka, tegovi) do čitateljskih natjecanja, matematičkih itd., na koje rado idem. Profesori koji vode izvannastavne aktivnosti veoma su poticajni i požrtvovni u radu s nama, sve pohvale za njih. Omiljeni predmeti su mi matematika, multimedija, hrvatski jezik i fizika. Što se tiče društva, u odjelu i uopće u školi, svi se međusobno sada već poznajemo i družimo za vrijeme odmora i đачkog parlamenta te razmjenjujemo iskustva i mogu reći da mi je lijepo. Imam par drugara i drugarica s kojima se rado družim u školi i izvan nje«, kazao je Luka.

Prvi izazovi i rješenja

Jedan od učenika je i **Marko Dulić**. On je za *Kužiš?!* naveo kako je prvo htio upisati smjer tehničar računara u Tehničkoj školi *Ivan Sarić* ali je taj smjer bio dostupan samo na mađarskom jeziku.

»Tijekom tog perioda razmišljanja, u moju osnovnu školu je došla Politehnička škola Subotica kako bi prezentirala što sve đaci mogu upisati u njihovoj školi i meni se tada svidio smjer tehničar multimedija. Svidio mi se zato što je sličan smjeru tehničar računala, a i ovako je poprilično dobar smjer. Jedini izazov u prvom polugođu jest bio predmet elektrotehnika, sve ostalo je sasvim u redu. Uglavnom, prvo polugodište je prošlo sasvim okej. Škola mi se sviđa, a i odjel je super! Omiljeni predmeti su mi osnove multimedije i informatika«, zaključio je Marko i dodao kako je i društvo u razredu OK te kako su se sada već svi sprijateljili.

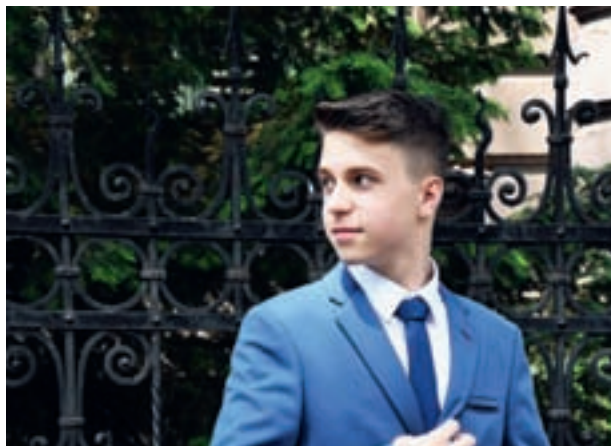
Lucija Horvacki

Bez čega ne mogu zamisliti dan?

Svi mi imamo svoje male rutine ili aktivnosti koje naš dan čine potpunim. Bilo da je to jutarnja kava, omiljena glazba, beskonačno skrolanje po društvenim mrežama ili opuštajuća šetnja s prijateljima, postoje stvari koje su nam postale neizostavan dio svakodnevice. No, nije svaki dan savršen, a ponekad nađemo na one koji nisu baš najbolji. S takvim danima suočavamo se na različite načine, kako bismo ih učinili podnošljivijima. Htjeli smo saznati koje su to »sitnice« koje našim mladim Subotičanima najviše znače i bez kojih njihov dan ne bi bio isti.

Marija Šarčević, 19 godina: »Kada se probudim i dok se spremam za odlazak na Akademiju, uglavnom popijem kavu jer mi ona da energije za prvi dio dana. Kava je definitivno nešto bez čega moj dan ne može proći. Ujutru, a tako i nakon predavanja, volim otići s društvom u kafić, a, naravno, tijekom dana volim je i

Jedna navika bez koje trenutno ne mogu zamisliti dan je čitanje knjige ili gledanje filma. To su aktivnosti koje me smiruju i unose dozu kreativnosti u svakodnevicu. Bez obzira na to koliko vremena imam, uvijek pronađem vremena za njih, bilo da se radi o nekoliko stranica knjige ili o kratkom filmu. Najteže bi mi palo odreći se popodnevne dremke, iako je ne bude svakog dana; kada uspijem, volim odvojiti vrijeme za nju. Dremka mi vraća energiju i pomaže mi da nastavim dan s većom produktivnošću. Loš dan najčešće prebrodim tom dremkom; to je trenutak u kojem pustim tijelu da se oporavi i nakon toga se često osjećam sposobnijim za rješavanje svega što me čeka.«

Lucija Ivanković Radaković, 23 godine: »Znam da nije pohvalno, ali prva stvar koju napravim kada se probudim jest da uzmem mobitel. Vjerujem da je to prva stvar većini mladih danas. Godinama unazad moje jutro izgleda isto. Upravo je i navika bez koje ne mogu zamisliti dan potekla iz jutra. Ne mogu zamisliti da svoj dan ne započnem doručkom i kavom. Bez obzira na to koliko rano moram započeti svoje obveze, ova navika se ne preskače. Tih sat vremena služe mi

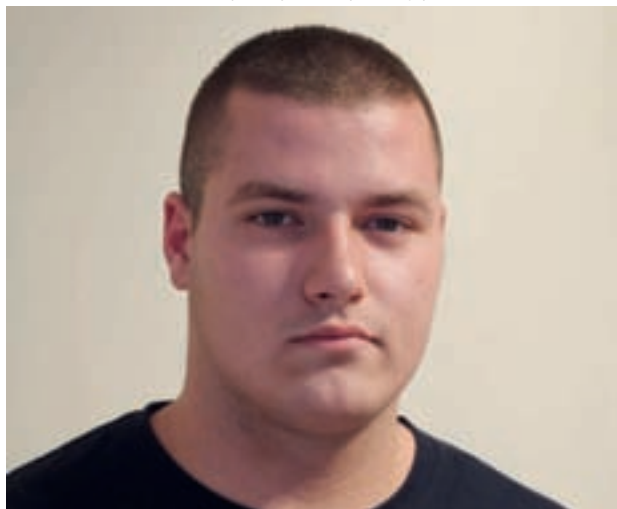
sama popiti. Pored osnovne higijene iz svoje rutine jako mi je teško izbaciti šminkanje. Od kako sam na Akademiji, postala mi je navika svakog jutra našminkati se čak iako ne idem nigdje posebno. Kada se našminkam, imam osjećaj da sam se sredila i da moj dan može početi. Kada mi je loš dan, volim s prijateljicom ili s kolegicama s Akademije otići na kavu u pab *Amsterdam*, u kojem nekoliko naših prijatelja radi. U njemu je uvijek 'domaća atmosfera' i svaki put me oraspoloži dobra glazba koju puštaju i opušteni zaposleni.«

Marijan Rukavina, 16 godina: »Kada započinjem dan, prva stvar kojoj posvetim vrijeme je osobna higijena. To je neizostavan dio mog jutra koji mi pomaže osjećati se svježije i spremno za sve obveze u danu.

kako bih se razbudila, sabrala svoje misli i spremna krenula u dan. Teško mi je odgovoriti na pitanje, kada bi morala izbaciti jednu stvar iz svoje dnevne rutine, što bi ti najteže palo?' jer se trudim ne preskakati svoju rutinu, posebno ako mi ona pričinjava zadovoljstvo. Ali ako bih morala birati, zasigurno bi mi najteže palo izbaciti već spomenuti doručak i kavu. Možda će nekim biti smiješno, ali meni pomaže, bar u tom trenutku. Uvijek kada imam loš dan ne izlazim iz sobe i ne družim se s ljudima, jednostavno se izoliram jer neke loše stvari volim proći sama sa sobom. U toj svojoj, izolaciji' zamračim sobu, uključim seriju i jedem čips. Idući dan kao da se ništa i nije dogodilo.«

Martin Vukov, 17 godina: »Kao i kod većine srednjoškolaca, radnim danima, prva stvar koju uradim kada se probudim jest jutarnja higijena i zatim kre-

nem u školu. Nemam određenu naviku bez koje ne mogu zamisliti dan, svakog dana pratim ritam istog. Kada imam slobodnog vremena, nakon svih svojih obveza, ako imam volje, volim malo svirati, baviti se glazbom. Svakog dana se suočavamo s novim izazovima, ni jedan dan nije isti. Ukoliko nekada imam težak dan, prihvatim ga kao i svaki drugi i izvučem najbolje iz njega koliko god mogu, koliko god taj dan bio loš.«

Lucija Vukov, 19 godina: »Najprije perem zube i umijem se hladnom vodom, a nakon toga pospremim krevet i kratko se istegnem. Kako mi rano buđenje teško padne, sve to najčešće činim spontano i nesvjesno.

lako ne volim biti rob navika i često mijenjam svakodnevnu rutinu kako bih eksperimentirala što mi najviše godi, navika koju svakako ne mijenjam jest osobna higijena, kao i higijena prostora. To mi oduzima svega nekoliko minuta dnevno, a puno se bolje osjećam kada znam da mi je koža lica i tijela čista, a prostor u kojem sam uredan. Najteže bi mi palo izbaciti ispijanje kave iz svoje rutine. To je moj najdraži ritual i vrijeme u danu kada planiram svoje obveze, raščistim sama sa sobom eventualne probleme i vrijeme mira koji mi je zaista potreban u danima kad je raspored gust. Nakon lošeg dana volim se maknuti od buke te pogledati dobar film, slušati kvalitetnu glazbu, čitati knjigu, rješavati križaljke ili slično. Rasteretiti misli i razmišljati o stvarima na kojima sam zahvalna toga dana. I, naravno, odmoriti. Često odmor bude lijek za sve.«

Leona Matković, 21 godina: »Pretpostavljam da mi je jutarnja rutina slična, ako ne i ista, kao i većini ljudi. Prva stvar koju napravim kada se probudim je da odem u kupaticu i obavim osobnu higijenu. Zatim se obučem i doručkujem, nekad popijem kavu, nekad ne, ovisi kako sam raspoložena za to, te malo prelistam društvene mreže. Onda, u zavisnosti od mojih obveza tog dana, krenem obavljati te obveze. To je najčešće odlazak na predavanja na faksu, no kako trenutno još uvijek traju ispitni rokovi, sada ne odlazim na predavanja, nego učim ili idem na ispite. Što se tiče navika, imam ih, ali ne mislim da ne bih mogla zamisliti dan bez neke od njih. Sve su to neke uobičajene stvari koje većina ljudi radi i ne razmišljam previše o njima. Ništa

posebno mi sada ne pada na pamet bez čega, ne bih mogla živjeti', ali ako bih ipak morala nešto izdvojiti, to bi možda bio doručak, pogotovo kada znam da ću toga jutra imati dugačka predavanja do poslijepodne i znam da ću kasno ići na ručak. Ako imam loš dan, nemam nikakav, 'ritual' koji mi pomaže prebroditi ga. Jednostavno pustim da sve ide svojim tokom. Tim danima sam najčešće loše raspoložena pa onda volim biti sama kako bih se smirila i kako ne bih drugima pokvarila dan svojim lošim raspoloženjem. Ta samoća mi čak i pomogne u popravljaju svog raspoloženja pa mi onda idući dan uglavnom bude dobar kao da se jučer ništa nije ni dogodilo.«

Katarina Ivanković Radaković

MIA NEGOVETI

***Lijepa lica dobre književnosti!
Nova knjiga u nakladi NIU »Hrvatska riječ«.***

Knjiga se može nabaviti u NIU »Hrvatska riječ« po cijeni od 400 dinara.

Uspješni mladi: Iva Gabrić, glazbenica

Putovanje kroz glazbu

Osamnaestogodišnja Subotičanka **Iva Gabrić** maturantica je Srednje glazbene škole Subotica, na smjeru muzički suradnik – teoretičar. Osim teorije glazbe, Iva se dugi niz godina bavi sviranjem tambure, a od srednje škole i solo pjevanjem. Može se pohvaliti brojnim prvim i drugim nagradama na natjecanjima na području glazbe. Školovanje planira nastaviti na Akademiji umjetnosti u Novom Sadu i nakon toga prenositi ljubav prema glazbi svojim budućim učenicima.

KUŽIŠ?!: Kako je započeo tvoj put u glazbi?

Počela sam se baviti glazbom s osam godina. Često sam gledala brata i sestru, **Matiju i Magdalenu**, kako sviraju tamburu i uvijek mi je bilo zanimljivo slušati ih. Jednog dana mama me je pitala želim li i ja naučiti svirati tamburu. Rekla sam: »Da!«. Tako sam usporedo s osnovnom školom upisala i glazbenu školu, smjer tambura/e-prim u klasi prof. **Mire Temunović**.

KUŽIŠ?!: Poslije završene osnovne glazbene škole odlučila si upisati teoretski smjer u srednjoj glazbenoj školi. Reci nam nešto više o tome.

Kao i većina budućih srednjoškolaca, veoma dugo sam razmišljala koju srednju školu upisati. Poslije mnogo razmišljanja i razgovora s roditeljima i nastavnicima shvatila sam da je glazba za mene. Veoma me je privukla glazbena teorija koju smo mnogo radili na priprema za prijemni. Za mene su zadaci iz teorije poput matematičkih zadataka!

KUŽIŠ?!: Kada si započela sa solo pjevanjem i kako je to utjecalo na tvoj glazbeni put?

Kada sam upisala prvi razred srednje škole, upisala sam i prvi niži razred na smjeru solo pjevanje. U drugom razredu počela sam raditi s prof. **Aleksandrom Ušumović**. Brzo sam napredovala, njezin pristup i rad s učenicima jako mi se svidio. Ubrzano sam završila niži razred i upisala srednju na smjeru solo pjevanje. U svibnju 2024. godine sudjelovala sam na svom prvom natjecanju iz solo pjevanja, na međunarodnom natjecanju *Lav Mirski* u Osijeku, i osvojila prvu nagradu! Taj uspjeh mi je dao vjetar u leđa te planiram završiti školovanje u glazbenoj školi *Isidor Bajić* u Novom Sadu.

KUŽIŠ?!: Pored škole, sviraš i u tamburaškom orkestru HGU-a Festival bunjevački pisama već skoro deset godina.

Tako je, u početku sam u orkestru svirala e-primu, a kasnije sam naučila svirati kontru. Naša voditeljica orkestra, prof. **Mira Temunović** imala je ideju napraviti komorni sastav koji se sada zove *Lapo-lapo*, a s kojim smo svirali na mnogim koncertima i manifestacijama. Tako-

đer, s komornim sastavom išli smo i na natjecanja. Nagradu koju bih istaknula jest s *Međunarodnog natjecanja tamburaša* na kom smo osvojili Grand Prix. Jednu od uspomena koju bih također istakla je nastup s Tamburaškom filharmonijom koji je održan 2022. u Novom Sadu. Svirali smo veoma raznolik program, na sceni je bilo više od 200 izvođača-tamburaša iz različitih zemalja, zbor i različiti solisti!

KUŽIŠ?!: Koja nagrada ti je najdraža?

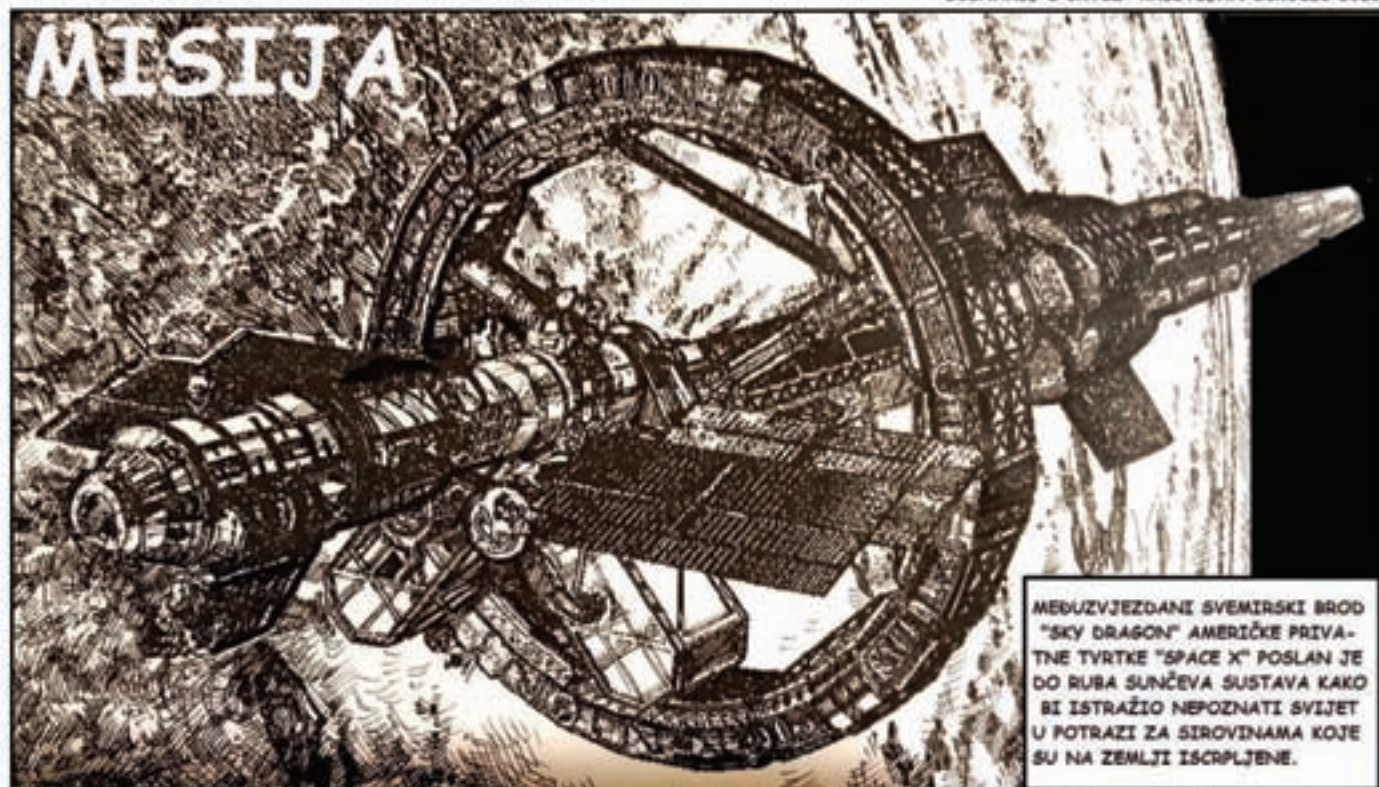
Od prvog razreda srednje škole redovito idem na republička i međunarodna natjecanja iz područja teorije glazbe, harmonije i solfeđa. Na natjecanjima sam osvajala prve i druge nagrade, ali meni najdraža je prva nagrada iz područja solfeđa koju sam osvojila na *32. Republičkom takmičenju iz solfeđa i teoretskih predmeta* u Beogradu u prosincu prošle godine. Veoma sam ponosna na ovu nagradu jer je ona rezultat mog dugogodišnjeg rada i truda!

KUŽIŠ?!: I za kraj, koju poruku bi željela poslati mladima kako bi ih motivirala da njeguju i istražuju svoje talente?

Dragi mladi, u svakom od vas se krije jedinstveni talent. Nemojte ga ignorirati, već ga hranite, razvijajte i vjerujte u njega. Uložite u sebe, budite uporni i hrabri – svijet treba vašu kreativnost i energiju!

Katarina Ivanković Radaković

MEĐUZVEZDANE SVEMIRSKI BROD "SKY DRAGON" AMERIČKE PRIVATNE TVRTKE "SPACE X" POSLAN JE DO RUBA SUNČEVA SUSTAVA KAKO BI ISTRAŽIO NEPOZNATI SVIJET U POTRAZI ZA SIROVINAMA KOJE SU NA ZEMLJI ISCRPLJENE.

SEKUNDARNI CILJ MISIJE JE DA SE TIJEKOM PUTOVANJA OTKRIJU PLANETI S MOGUĆIM UVJETIMA ŽIVOTA KAO NA ZEMLJI.

ALL RIGHTS RESERVED BY AUTHOR: KRISTIJAN C. SEKULIĆ © 2025

NE TREBAM PONAVLJATI DA IMATE KISIKA ZA JOŠ NEŠTO VIŠE OD DVA SATA? NE ZABORAVITE DA STE IZLOŽENI I OPASNOM KOZMIČKOM ZRAČENJU.

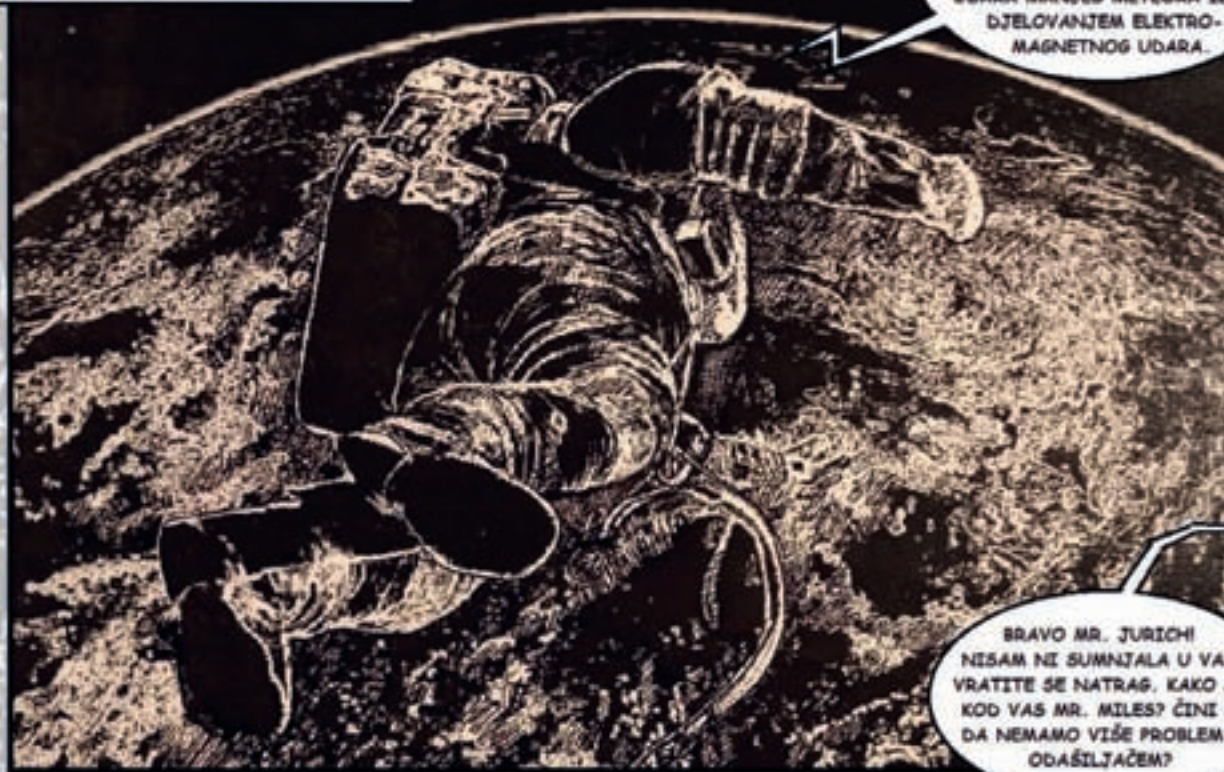

NE SUMNJAM U VAŠ ZDRAV RAZUM MR. JURICH USPRKOS VAŠEM SLIKOVITOM NAČINU IZRAŽAVANJA I NEMIRNOM DUHU. NO, SVOJU KREATIVNOST USMJERITE ZA POPRAVKU KVARA NA PLOČI ZA NAPAŽANJE.

NE BRINITE SE TOLIKO KAPETANE JER TO NIJE ZDRAVO. NEMAM SE NAMJERU IGRATI SVEMIRSKOG TURISTA NITI KANIM UMRIJETI NA GLUP NAČIN.

DO KVARA NA PLOČAMA ZA OPSKRBU ELEKTRIČNOM ENERGIJOM DOŠLO JE USLIJED JAKOG UTJECAJA SUNČEVA VJETRA U PROSTORU IZA JUPITERA. SREĆOM, SVEMIRSKI BROD JE BIO NAPRAVLJEN S VIŠE NEOVISNIH IZVORA KOJI SU ODRŽAVALI SUSTAV.

KAPETANE SMITH!
PROBLEM JE RIJEŠEN. NIJE BILO VEĆES OŠTEĆENJA. ČINI SE DA JE JEDNA PLOČA ZA NAPAJANJE POPUSTILA, VJEROJATNO USLIJED UDARA MANJEG METEORA ILI DJELOVANJEM ELEKTRO-MAGNETNOG UDARA.

IMAO SAM SREĆE, TREBALO GA JE SAMO MALO ZAVRNUTI. ZALEMIO SAM POSTOLJE I ČINI SE ČVRSTIM. JA SAM OVDJE ZAVRŠIO I VRAĆAM SE NA BROD.

BRAVO MR. JURICH!
NISAM NI SUMNJALA U VAS. VRATITE SE NATRAG, KAKO JE KOD VAS MR. MILES? ČINI SE DA NEMAMO VIŠE PROBLEM S ODAŠILJAČEM?

ČEKAM VAS IZA VRATA KAPSULE ZA DEKOMPRESIJU MORAM VAS DEKONTAMINIRATI OD ZRAČENJA. JOŠ JEDNOM VAS MORAM POHVALITI. BRAVO!

ŠTO TO ČUJEM.
SPREMA SE NEKI TULUM U BLIZINI? NE ZNAM ZA VAS, NO RADO ĆU POPITI DUPLI WHISKY S DVIJE KOCKE LEDA UZ NEKU PJESMU JOSH TURNERA.
YIHAAAA!

ISUSE DRAGI!
KAKVIM SAM JA LIKOVIMA NADREĐENI ZAPOVJEDNIK PA JOŠ S TAKO UŽASNIM SMISLOM ZA GLAZBU. NO, BEZ VAS TAKVIH, BILO BI DOSADNO.

AAHAHAHAHA!
MOŽE AKO BUDEMO SLUŠALI I PJESMU "REDNECK WOMAN" OD GRETCHEN WILSON. JA SAM UVIJEK ZA PARTY TIME.

Kako je dan posvećen ljubavi postao globalni fenomen

Svake godine 14. veljače milijuni ljudi diljem svijeta slave Dan zaljubljenih, razmjenjujući poklone, ljubavne poruke i provodeći vrijeme s voljenim osobama. Danas prepoznajemo Valentinovo kroz romantične geste i komercijalnu ponudu, no njegova povijest seže stoljećima unatrag, kada je imao sasvim drugo značenje.

Povijest i podrijetlo

Poznato je da se 14. veljače na Dan zaljubljenih obilježava i spominje kršćanski svetac sveti **Valentin**. Postoji više legendi o svetom Valentinu, no najpoznatija priča vezana je za svećenika iz Rima iz 3. stoljeća. U to je vrijeme car **Klaudije II.** zabranio brakove za mlade vojnike, vjerujući da će tako biti bolji ratnici. Svećenik Valentin, međutim, potajno je vjenčavao parove, vjerujući u moć ljubavi. Kada je car saznao za Valentinove postupke, naredio je njegovo pogubljenje 14. veljače, čime je taj dan postao dan sjećanja na njega, a kasnije i blagdan ljubavi.

Iako je Valentinovo povezano s kršćanskim svecem, neki povjesničari vjeruju da ovaj datum potječe iz još starijih tradicija. U starom Rimu, sredinom veljače slavio se festival Luperkalija, poganski ritual koji je uključivao obrede plodnosti i povezivanje parova. Kada je kršćanstvo postalo dominantna religija, mnogi poganski običaji pretvoreni su u kršćanske blagdane, pa se smatra da je Dan Svetog Valentina preuzeo dio tih drevnih rituala.

Različiti običaji kroz povijest

Tijekom srednjeg vijeka Valentinovo je postalo popularno među europskim plemstvom, a prve ljubavne čestitke pojavile su se u Engleskoj u 15. stoljeću. Najstarija sačuvana čestitka za Dan zaljubljenih datira iz 1415. godine, a napisao ju je vojvoda od Orleana dok je bio zatvoren u londonskom Toweru. U jednoj od svojih pjesama svojoj supruzi vojvoda piše: »Je suis déjà d'amour tanné, ma tres douce Valentinée...« što se prevodi kao »Već sam umoran od ljubavi, moja vrlo slatka Valentininka...«. Originalna čestitka čuva se u Britanskoj knjižnici u Londonu. Do 18. i 19. stoljeća, običaj darivanja ljubavnih poruka proširio se među širim slojevima društva, a industrijska revolucija donijela je masovnu proizvodnju Valentinovih čestitki.

U različitim dijelovima svijeta ovaj blagdan slavi se na različite načine. U zapadnim zemljama poput SAD-a, Velike Britanije i Francuske, parovi razmjenjuju poklone, ruže i čokoladu, dok su u Japanu žene te koje daruju čokoladu muškarcima, a muškarci im uzvraćaju poklone mjesec dana kasnije. U Južnoj Koreji postoji čak i »Crni dan«, kada samci koji nisu dobili poklone jedu crne rezance.

Valentinovo danas

Danas je Dan zaljubljenih postao globalni ekonomski fenomen. Prodaja čestitki, cvijeća, čokolade i skupih večera dosegla je ogromne razmjere. Samo u SAD-u potrošnja povodom ovog praznika mjeri se u milijardama dolara. Iako su mnogi kritični prema komercijalizaciji Valentinova, drugi smatraju da je svaka prilika za pokazivanje ljubavi vrijedna pažnje. Ipak, složiti ćete se da ne mora sve biti vezano za skupe poklone – ponekad su iskrena riječ, lijepo provedeno vrijeme ili mala pažnja dovoljni da nekome uljepšate dan.

Od tajnog vjenčavanja parova do današnjih velikih proslava i potrošačke groznice Dan zaljubljenih je kroz vjekove mijenjao svoj oblik. Bilo da ga slavite tradicionalno ili na neki svoj način, Valentinovo ostaje simbol ljubavi i povezanosti među ljudima diljem svijeta. Na kraju krajeva, zašto čekati 14. veljače da biste netkome pokazali koliko vam znači? Ljubav nije vezana za kalendar – svaki dan je prilika da dragim osobama uputite lijepu riječ, gestu ili osmijeh. Najvredniji poklon koji možemo dati i primiti upravo je iskrena pažnja i ljubav.

Sara Žurovski

Što naš odabir partnera govori o nama?

Malo što se u društvu predstavlja toliko iskrivljeno kao ljubav i partnerski odnosi. Svi vi koji ste u vezi vjerujem da znate da je veza češće frustracija a vrlo rijetko »živjeli su sretno do kraja života«. Zašto je to tako? Odnosi su općenito, a partnerski odnosi posebice, poput poligona za sve naše disfunkcionalnosti. Nekada mračne strane iskoče odmah na početku veze, no najčešće nakon što prođu faze zaljubljenosti.

Htjeli mi to ili ne, osim dobrih namjera, strpljenja i ljubavi svatko od nas u vezu unosi cijelu svoju ličnost sa svim njezinim funkcionalnim i manje funkcionalnim dijelovima. Osim toga, u vezu unosimo i niz ideja o tomu kakva veza treba biti, zatim niz očekivanja (i svjesnih i nesvjesnih), pa navike i sve ono što smatramo »normalnim« a što se može jako razlikovati od sadržaja koje u vezu unosi druga strana.

Kako bismo birali partnere?

Iako vjerujemo da bismo svjesno, veći dio našeg odabira je rezultat naših nesvjesnih obrazaca. U ranim danima mi pounutrimo ideju o tomu kakvi smo mi, kakvi su drugi, kakav je svijet općenito. Ta unutarnja iskustva oblikuju naš identitet, utječu na to kako doživljavamo druge ali i kakve ćemo veze imati. Na primjer, osoba koja je odrastala uz oca alkoholičara može donijeti svjesnu odluku ne ulaziti u veze s alkoholičarima ili ovisnicima općenito. No, alkoholizam je samo jedan od simptoma disfunkcionalnosti na razini ličnosti. To znači da je, osim alkohola u roditeljskom odnosu, ali i u odnosu roditelja i djece bilo i puno drugih disfunkcionalnih stvari kojih dijete (kasnije odrasla osoba) nije u potpunosti svjesna. Dalje, ako je jedan roditelj alkoholičar, to znači da je i drugi roditelj u određenim segmentima disfunkcionalan jer se određeni tipovi (i poremećaji) ličnosti uklapaju kao puzzle.

I kada sve to skupa uzmemo u obzir, u odrasloj dobi, osoba može svjesno izbjeći partnera koji je alkoholičar, ali će nesvjesno ponoviti odnos kakav je imala u djetinjstvu, na primjer, emocionalno distancirani odnos ili odnos u kojemu je kontrolirana ili odnos u kojemu je nevažna i omalovažavana itd.

Nesigurni stil privrženosti

Osobe koje se često zatiču u vrlo disfunkcionalnim odnosima, u odnosima s ovisnicima ili s emocionalno vrlo nezrelim osobama itd. u djetinjstvu su vrlo vjerojatno razvile jedan od nesigurnih stilova privrženosti. Zato i u odrasloj dobi biraju partnere s nesigurnim stilom privrženosti, a to dalje znači da će

veza biti teža. Na primjer, ako je vaš bivši narcis (oni su razvili nesigurni tip privrženosti), tada su velike šanse da i vi imate neki oblik poteškoća na razini ličnosti (u maloj ili većoj mjeri), a sasvim sigurno je vaš tip privrženosti također nesiguran. Naime, jako su rijetke situacije da osoba s dobro razvijenim samopouzdanjem, sigurnim stilom privrženosti, dobrom slikom o sebi, odabere partnera koji je narcisoidan.

Zaključak

Naš odabir partnera puno govori o nama i često govori ono što baš i ne želimo čuti. Ovdje je važno prisjetiti se da je taj odabir nesvjestan i da nesvjesno odabiremo poznate odnose, čak i kada su teški, bolni, disfunkcionalni. To također znači da ćemo neadekvatne partnere birati dokle god ne razriješimo svoje unutarnje probleme. Ti partneri će se na površini moguće razlikovati, ali će tip odnosa s njima ostati isti. Svako me od nas puno je lakše uočiti tuđe mane no, tek u trenu kada smo spremni sagledati svoj (nesvjesni) doprinos dinamici odnosa, možemo nešto i promijeniti.

Marina Balažev, specijalizantica transakcijske analize, smjer psihoterapija

Satirik, političar i odvjetnik

Prošloga tjedna, 20. veljače, navršilo se 150 godina od rođenja jednog od velikana Hrvata u Srijemu – književnika, publicista, odvjetnika i političara **Živka (Živana) Bertića**.

Rođen je 20. veljače 1875. u selu Kukujevci. Pučku školu pohađao je u rodnom mjestu, gimnaziju u Osijeku i Zagrebu. Studij prava upisao je 1895. u Zagrebu, ali je zbog sudjelovanja u spaljivanju mađarske zastave na zagrebačkom Trgu bana Josipa Jelačića za boravka austrijskoga cara, ugarsko-hrvatskog i češkog kralja **Franje Josipa I.** iste te godine sa **Stjepanom Radićem** i drugim sudionicima isključen sa sveučilišta. Studij je nastavio u Pragu (1896. – 1899.) gdje se javlja s publicističkim radovima. Čim je došao u Prag, počeo je opisivati svoje dojmove o Češkoj i Česima na stranicama *Hrvatske domovine*. Bio je jedan od urednika praških časopisa *Hrvatske misli* (1897.), koje je pokrenuo sa suradnicima i *Novog doba* (1898.)

Odvjetništvo i politika

Za doktora prava promoviran je u Zagrebu 1902. Zbog političkih uvjerenja i javnih istupa nije dobio državnu službu u Zagrebu, pa je sudsku praksu imao u Srijemskoj Mitrovici, nakon čega je otvorio samostalni odvjetnički ured u Zemunu 1906. Jedan je od osnivača zemunskoga Hrvatskog obrtničkog i trgovačkog pjevačkog društva *Rodoljub*. Bio je istaknuti član Hrvatsko-srpske koalicije, a pred sam slom Austro-Ugarske bio je zastupnik varaždinskog kotara u Saboru (1918.). Ujedinjenje u Kraljevstvo SHS-a dočekao je kao član Plenuma i Središnjeg odbora NV-a i SHS-a.

Bio je član Privremenog narodnog predsjedništva u Beogradu (1919. – 1920.), nakon čega se uključio u rad Hrvatske zajednice. Jedno vrijeme je djelovao u

Demokratskoj stranci koju je zbog njezina vezivanja uz centralizam napustio.

Satira i kritika

Pisao je feljtone, pripovijetke, satirično-humorističnu prozu iz suvremenoga političkog života, kritičko-publicističke i političke članke. U pripovijetkama dominira tematika srijemskoga seoskog života s naglašenom socijalnom notom, osobito o životu žene na selu, ali i aktualnim društvenim i nacionalnim problemima njegova vremena. U književnosti se javlja s prvim crticama i pripovijetkama upravo u vrijeme kada su se unutar tokova tradicionalne hrvatske književnosti počele javljati nove tendencije u shvaćanju funkcije i smisla književnosti. Suradivao je u mnogim domaćim i inozemnim publikacijama.

Na području publicistike također je bio *narodnjački naprednjak* (prema književniku i kritičaru **Miroslavu Vaupotiću**, rođenom Petrovaradincu). Pisao je o tadašnjim društveno-gospodarskim problemima. Bio je i realistični crtač slavonskih i srijemskih minijatura u svojim tekstovima.

Djela: *Ženski udesi*, 1902.; *Oszlicz Szillard i njegov certifikat*, 1911.; *Na velike škole* (pseud. Živan iz Srema), 1917.; *Hrvatska politika*, 1927.; *Predlog izvršenja na pokretnine*, 1936.; *Izabrana djela. Pet stoljeća hrvatske književnosti*, 1980.

Objavljivao je pod šiframa B. Ž., Ž. B., dr. Ž. B., C. I. i pseudonimima Živan iz Srema, Živko iz Srema, Živan iz Kukujevaca, Sremac, Jedan soldat, Pauk, Milovan iz Srijema (Srema), Vaš sin, Desperans, Nahod Nenadović, Zemunac, Srijemac (Sremac).

Premинуo je 25. listopada 1938. u Zemunu.

K. U.

Sniper Elite: Resistance

Sniper Elite je serijal taktičkih »pucačina« koji je prvi put predstavljen 2005. godine od strane britanskog studija *Rebellion Developments*. Poznata po realističnoj balistici, stealth mehanikama i ikonskim X-ray kill cam scenama, igra je brzo stekla popularnost među ljubiteljima ratnih simulacija i taktičkog igranja. Kroz godine, serijal je evoluirao dodajući napredne AI protivnike, poboljšane vizuale i dinamična borbena okruženja. Uvođenje kooperativnog i multiplayer moda dodatno je proširilo bazu fanova, a svaka nova ekspanzija donijela je inovacije koje su serijal držale svježim i uzbudljivim. Serijal *Sniper Elite* opstaje zahvaljujući kombinaciji autentičnog taktičkog igranja i napredne balistike, što ga izdvaja od klasičnih FPS naslova. Umjesto klasične »pucačine« igra se fokusira na planiranje, pozicioniranje i preciznost, čime nagrađuje strpljive i strateški nastrojene igrače.

Nova ekspanzija

Sniper Elite: Resistance je najnoviji nastavak serijala, lansiran 2024. godine, i donosi novu priču smještenu u okupiranu Francusku tijekom Drugog svjetskog rata. U ulozi Karla Fairburnea, elitnog snajperistu i člana pokreta otpora, igrači moraju sabotirati nacističke operacije, infiltrirati neprijateljske baze i pružiti podršku savezničkim snagama uoči ključnih borbi. Glavne karakteristike ekspanzije su novi otvoreni svjetovi. Misije su smještene u francuska sela, industrijske komplekse i skrivena nacistička skladišta, nudeći široke mogućnosti za planiranje i eliminaciju ciljeva. Protivnici sada koriste napredne taktike pa-

troliranja, reagiraju na zvukove i aktivno tragaju za igračem kada otkriju njegovu prisutnost. Poboljšani su i X-ray kill cam, ikonična mehanika sada prikazuje još detaljnije efekte metaka na tijela neprijatelja, uključujući reakcije na različite vrste streljiva i eksploziva. Kooperativni i multiplayer modovi urađeni su na način da igrači mogu zajedno izvoditi tajne operacije ili se okušati u natjecateljskim snajperskim dvobojima protiv drugih igrača diljem svijeta.

»Must-play za ljubitelje taktičkog pucačkog žanra«

Ekspanzija je dobila izuzetno pozitivne kritike, s prosječnom ocjenom 87 na *Metacriticu*. Kritičari hvalje poboljšanu grafiku, dinamične misije i autentičnu atmosferu Drugog svjetskog rata. *IGN* ističe da »*Sniper Elite: Resistance* donosi najbolje stealth mehanike u serijalu«, dok *PC Gamer* naglašava da je igra »must-play za ljubitelje taktičkog pucačkog žanra«.

Sniper Elite: Resistance dokazuje da je serijal i dalje jedan od najboljih taktičkih pucačkih igara. Zahvaljujući stalnim inovacijama, realističnoj snajperskoj mehanici i atmosferičnim pričama iz Drugog svjetskog rata, igra uspijeva privući i zadržati milijune igrača širom svijeta. Ova ekspanzija ne samo da pruža uzbudljivo iskustvo igranja, već i dodatno potvrđuje da je snajperska preciznost vještina koja nikad ne izlazi iz mode.

Ivan Ušumović
FOTO: epicgames.com

Era stilske individualnosti

Koliko god se trudili pronaći svoj osobni stil i modni pečat, on je uvijek prisutan u nama. Svaka osoba na svoj način djeluje i odražava svoju unutarnju i vanjsku stranu. Nitko ne može pobjeći od svoje nutrine, a to je često vidljivo i u našem izgledu. Jedan od jednostavnijih primjera: koliko puta ste kupili ili posjedovali komad odjeće koji ima vaša prijateljica ili kolegica s posla? Kada obučete isti komad u isto vrijeme, vrlo je vjerojatno da isti odjevni predmet neće izgledati identično na vama i na prijateljici/kolegici. Razlog tome su različiti faktori: prvo, vaša tjelesna konstitucija koja nikada nije ista kao kod nekog drugog, zatim vaša osobnost koja oblikuje vaš vanjski izgled, te na kraju stil, odnosno način na koji kombinirate i stilizirate odjeću.

Modni dodaci

U današnjem društvu mladi ljudi sve više pažnje posvećuju modi, pa rijetko možemo vidjeti djevojku koja nosi samo hlače, košulju i cipele bez ikakvih dodataka ili detalja, poput nakita, remena, torbe ili drugih modnih dodataka. Kao što se često kaže da su u životu sitnice najvažnije, tako je i u modi. Modni dodaci imaju veliki utjecaj na vaš stil, a to ne znači da morate slijediti najnovije trendove ili kupovati skupi nakit. Dovoljno je da to bude vaš omiljeni sat koji ste dobili na poklon, šal koji ste naslijedili od svoje mame ili remen koji ste pronašli na rasprodaji. Te stvari koje su vam osobito drage učinit će da vas drugi ljudi pamte po njima i prepoznaju vas uvijek po tim »detaljima«. Sigurno ste više puta čuli: »Ova stvar me podsjetila na tebe«, i to je upravo zbog vašeg osobnog stila koji je ujedno i odraz vaše osobnosti.

Ovo je razlog zašto ne želimo biti samo robovi mode, slijedeći trendove i kupujući najnovije stvari koje nam možda estetski i ne odgovaraju. Kada birate odjeću i dodatke za sebe – birajte ih srcem. To će se sigurno primijetiti, a vi ćete se osjećati bolje, dok će to isto osjetiti i ljudi oko vas. Kada se osjećamo dobro u svojoj koži, to se vidi i »osjeća u zraku«.

Urednost kao ključ

Svatko od nas prepoznaje se po nečemu, i od toga ne možemo pobjeći, a na nama je okrenuti te osobitosti u svoju korist i prikazati se u jedinstvenom svjetlu. Na kraju, jedno važno pravilo koje ostavlja dobar dojam jest uredna garderoba, uredna kosa i čista obuća. Na ove tri stvari uvijek obratite pažnju, jer nije teško posvetiti se njima, a sve ostalo dolazi kao dodatni bonus. Uživajte u svojoj jedinstvenoj modi i igrajte se s njom.

Milijana Nimčević

PREPORUKA

Gazorpazorp

Također ponekad znani i jednostavno kao Gazori, ovu magičnu beogradsku četvorku čine **Jasmin Rastić, Miloš Đerković, Damjan Nedelkov i Nikola Bajčetić**. *Niz reku* je tehnički, njihov debitantski LP, odnosno prvi pravi album. Ako ih nekim slučajem niste do sada čuli, toplo preporučam da provjerite i njihove ranije radove.

Gazori su sada zreliji svojim aranžmanima, ali i tekstovima, odnosno, djeluju malo hrabriji, emotivniji i otvoreniji nego prije. Na momente su me podsjetili recimo na legendarne *At The Drive-In*, ali na njihov Gazorpazorp način. Na albumu se nalazi osam novih pjesama, a *Dišemo zajedno* i *Mahovina* su prethodno objavljeni kao singlovi. Dodao bih da su mi *More i barut*, *Strm je put* i *Niz reku* pored singlova, trenutni favoriti na albumu.

I. Benčik

Čovjek zvan Otto

Film *Čovjek zvan Otto* crnohumorna je drama iz 2022. godine u režiji **Marc Forester**. U glavnoj ulozi je **Tom Hanks**, dok mu društvo prave **Mariana Treviño, Rachel Keller i Truman Hanks**. Riječ je o holivudskoj adaptaciji popularnog švedskog romana i filma *Čovjek zvan Ove*, koja donosi toplu, ali i duhovitu priču o neočekivanom prijateljstvu.

Otto je mrzovoljni udovac koji dane provodi kritizirajući susjede i strogo se držeći pravila. Njegov samotnjački život naglo se mijenja kada se u susjedstvo doseli energična i uporna Marisol sa svojom obitelji. Iako isprva odbija bilo kakav kontakt, Otto polako shvaća da mu njihova prisutnost donosi nešto što je odavno izgubio – osjećaj pripadnosti i toplinu zajedništva. Kroz niz dirljivih i duhovitih situacija priča se razvija u emotivnu ispovijest o suočavanju s prošlošću i prihvaćanju novih početaka.

Ovaj film na poseban način spaja humor i emocije, podsjećajući nas koliko su male geste i međuljudski odnosi važni. Hanks briljira u ulozi složenog i naizgled grubog, ali u srcu toplog lika, dok Mariana Treviño svojim ponašanjem unosi živahnost i šarm. *Čovjek zvan Otto* priča je koja nas uči da sreću ponekad pronalazimo na mjestima na kojima je najmanje očekujemo.

K. Ivković Ivandekić

Svježa voda za cvijeće

Roman *Svježa voda za cvijeće* **Valérie Perrin** topla je, dirljiva i poetična priča o životu, gubicima i snazi onih koji nastavljaju dalje unatoč svemu. Glavna junakinja Violette Toussaint čuvarica je groblja u malom francuskom gradu. Na prvi pogled vodi jednostavan i miran život, ali njezina prošlost krije duboku tugu. Odrasla bez roditelja, prošla kroz nesretan brak i doživjela nezamisliv gubitak, Violette je naučila živjeti među mrtvima i pružati utjehu živima.

Sve se mijenja kada u njezin život uđe policijski inspektor Julien Seul, koji istražuje tajnu povezanu s njegovom majkom i jednim grobom na Violettinom groblju. Kroz njihovo istraživanje i putovanje u prošlost otkrivaju se duboko skrivene istine, bolne, ali i oslobađajuće. Roman donosi priču o ljubavi, patnji i snazi oporavka, ali i o svakodnevnim trenucima koji čine život vrijednim. Kroz ispreplitanje sadašnjosti i prošlosti Perrin vješto gradi napetost i emocije, uvlačeći čitatelja u svijet ispunjen nostalgijom, tajnama i nježnim, ali snažnim likovima. Knjiga postavlja važna pitanja o gubitku i sjećanju te pokazuje kako čak i u najvećoj boli možemo pronaći novi početak. Ako volite priče koje vas istovremeno mogu rasplakati i utješiti, *Svježa voda za cvijeće* knjiga je koju ne smijete propustiti.

J. Dulić

KNJIGA

Katoličko društvo
„Ivan Antunović“

Hrvatski kulturni centar
„Bunjevačko kolo“

PRIREĐUJU

15. PRELO 2. III. 2025. SICAČANJA

Okupljanje u središtu grada Subotice,
kod spomenika Presvetoga Trojstva, u **17.30 sati**.
Sveta misa u franjevačkoj crkvi i blagoslov kipa Majke Božje
Bistričke iz hrvatskog nacionalnog svetišta u **18 sati**.
Nakon svete mise odlazak u dvoranu HKC-a „Bunjevačko kolo“
i svečani početak u **19.30 sati**.

Jedini uvjet nazočnosti jest odijevanje **SVEČANE BUNJEVAČKE NOŠNJE** (zimske).